

2025 m. spalio PRAKTIKOS APŽVALGA

Sveikatos apsauga

Užsieniečių teisinė padėtis

Mokesčiai

Aplinkos apsauga

Valstybės tarnyba

Visuomenės informavimas

Viešieji pirkimai

Bausmių vykdymo sąlygos

Transportas

Nelegalus darbas

Vartotojų teisių apsauga

Teisė kreiptis į teismą

Taikos sutartis

Bylinėjimosi išlaidos

3

4

7

9

11

12

13

14

15

17

17

19

21

22

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
BPK	Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
Konvencija	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MAĮ	Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
PVM	pridėtinės vertės mokestis
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VšĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Sveikatos apsauga

Dėl triukšmo šaltinio valdytojo pareigos užtikrinti, kad jo valdomų triukšmo šaltinių skleidžiamas triukšmas neviršytų teisės aktuose nustatytų ribinių dydžių

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) patikrinimo akte pateikto nurodymo pareiškėjui UAB „Tysart“ įgyvendinti naktinio klubo veikloje naudojamos muziką transliuojančios įrangos skleidžiamo žemadažnio garso mažinimo priemonės, kad žemadažnis garsas gyvenamosiose patalpose neviršytų leistinų lygių (toliau – Nurodymas).

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad, nustačius visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, patikrinimo akte pagrįstai ir teisėtai duoti nurodymai pareiškėjui nustatyti terminu imtis priemonių pažeidimams pašalinti.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, nurodė, kad teismas neatsakė į esminius pareiškėjo skundo argumentus.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas neginčijo nustatyto pažeidimo dėl pastate esančiuose gyvenamuosiuose butuose girdimo ribinius dydžius viršijančio triukšmo, sklindančio iš naktinio klubo naudojamos muziką transliuojančios įrangos (triukšmo šaltinio), tačiau teigė, jog dėl to yra atsakingas ne pareiškėjas, bet UAB „Tavela“, kuri 2019 metų balandžio mėn. pastato antrame aukšte įrengė gyvenamąsias patalpas (pakeitė patalpų paskirtį iš administracinės į gyvenamąją), neįgyvendindama jokių triukšmo prevencijos priemonių ir nesilaikydama teisės aktų nustatytų reikalavimų.

Teisėjų kolegija nurodė, kad galiojantis teisinis reguliavimas (Triukšmo valdymo įstatymo 2 str. 19, 24, 25 ir 26 d., 14 str. 3 d., 22 str. 4 d., Lietuvos higienos norma HN 30:2018 „Infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. V-190 (toliau – HN 30:2018)), nustato, jog būtent triukšmo šaltinių valdytojas yra atsakingas už tai, kad jo valdomų triukšmo šaltinių skleidžiamas triukšmas neviršytų vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, nustatytų triukšmo ribinių dydžių, ir turi imtis priemonių skleidžiamam triukšmui šalinti ar mažinti, jei tokie dydžiai viršijami. Todėl šiuo atveju ir atsakovas, ir pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad nustačius, jog naktiniame klube jo veiklos metu naudojamos muziką transliuojančios įrangos skleidžiamas žemadažnis garsas viršijo HN 30:2018 7 punkto 1 ir 2 lentelėse nurodytas ribines vertes, pareiškėjui, kaip triukšmo šaltinio valdytojui, pagrįstai buvo duotas nurodymas numatyti ir įgyvendinti naktinio klubo veikloje naudojamos muziką transliuojančios įrangos skleidžiamo žemadažnio garso mažinimo priemonės, kad žemadažnis garsas gyvenamosiose patalpose neviršytų leistinų lygių. Ši triukšmo valdytojo pareiga negali būti perkeliama kitam subjektui.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad UAB „Tavela“ kaip statytojo veiksmų įrengiant pastate gyvenamąsias patalpas teisėtumas nėra šios bylos dalykas.

Teisėjų kolegija nesutiko su pareiškėjo argumentais, kad jis nebegali tęsti savo veiklos tomis pačiomis sąlygomis, kaip iki 2019 metais įvykdyto gyvenamųjų patalpų įrengimo. Pareiškėjui priklausančių patalpų, kuriose veikia naktinis klubas, paskirtis po 2019 metų nepasikeitė, todėl nepriklausomai nuo to, ar pastate buvo / yra gyvenamosios patalpos, pareiškėjas savo veikloje ir anksčiau turėjo, ir dabar turi laikytis tokių pačių higienos normų reikalavimų dėl triukšmo, vibracijos ir kt. Tai, kad anksčiau nebuvo gauta skundų dėl naktinio klubo keliamo triukšmo, nepatvirtina, kad pareiškėjas savo veiklą iki 2019 metų vykdė nustatytose higienos normų reikalavimų ribose ir neviršijo triukšmo lygio reikalavimų.

Pareiškėjas nurodė, kad, vykdant operatyviąją kontrolę, laboratoriniai triukšmo, infragarso ir žemadažnio garso, vibracijos matavimai naktinio klubo patalpose nebuvo atliekami.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604, 1 ir 4 punktus atsakovas pagrįstai vertino triukšmo ir kito poveikio lygį skundą pateikusių asmenų gyvenamosiose patalpose.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. spalio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-457-463/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02555-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 6.2

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

Dėl Migracijos departamento pareigos pasirinkti tokią užsieniečio apklausos kalbą, kuria būtų galima tinkamai išsiaiškinti užsieniečio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslą bei sąlygas

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą sprendimą ir įpareigojo MD iš naujo nagrinėti pareiškėjo prašymą išduoti jam leidimą laikinai gyventi. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ginčo sprendime keliama tik abstrakti abejonė dėl pareiškėjo atvykimo į Lietuvą tikslo ir sąlygų – siekio dirbti priimančiojoje įmonėje, tačiau nenurodyta, kurie konkretūs duomenys, susiję su UTPJ 44² straipsnio 1 dalyje numatytais būtinomis sąlygomis, neatitinka tikrovės.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė prašymą išduoti jam leidimą laikinai gyventi, nes jis yra perkeliamas įmonės viduje kaip specialistas. Siekiant patvirtinti pareiškėjo tapatybę ir vykimo į Lietuvos Respubliką tikslą bei sąlygas, buvo vykdoma nuotolinė pareiškėjo apklausa, kurioje dalyvavo MD pareigūnė ir pareiškėjas.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas formaliai atitiko UTPJ 44² straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas leidimo laikinai gyventi išdavimo sąlygas, tačiau atsakovui nuotolinės apklausos metu kilo abejonų dėl pareiškėjo atvykimo į Lietuvą tikslo ir sąlygų. Įvertinęs byloje pateiktą nuotolinės apklausos transkripciją, LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad pareiškėjas apklausoje atsakė į pateiktus klausimus, bendradarbiavo su MD pareigūne, savo darbo patirtį iš esmės nurodė chronologiškai bei vienodai, o tai, kad jį apklaususi pareigūnė ne iš karto suprato pareiškėjo atsakymus, nuolat klausė to paties po kelių kitų užduotų klausimų ir pareiškėjui reikėjo savo atsakymus tikslinti, nesudaro pagrindo daryti išvadą, jog pareiškėjas teikė duomenis, kurie neatitiko tikrovės. Pokalbis tarp pareiškėjo ir MD pareigūnės nebuvo sklandus ir nuoseklus, o skirtingu metu užduotus klausimus apie tą patį lėmė ne įprasta apklausos technika, o sunkesnė pareiškėjo ir MD pareigūnės komunikacija. Susikalbėjimo sunkumą ir galimybę vienas kitą suprasti galėjo lemti ir bendrauti pasirinkta anglų kalba, kuri nei pareiškėjui, nei MD pareigūnei nėra gimtoji. Nekvestionuodama MD pareigūnės gebėjimo bendrauti anglų kalba lygio, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog tokiais atvejais, kai kyla sunkumų susikalbėti su užsieniečiu sutarta kalba, tikslinga apsvarstyti kitus galimus bendravimo būdus (kita kalba, dalyvaujant vertėjui ir pan.).

Konstatavęs, kad pareiškėjo apklausa turėjo esminių trūkumų, dėl kurių nėra pagrindo sutikti su ginčo sprendime padarytomis išvadomis, LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2025 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2568-662/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02794-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl negaliam nepilnamečiui išduoto leidimo nuolat gyventi panaikinimo, nustačius, kad jis ilgiau nei 12 mėnesių iš eilės nebuvo Lietuvoje ir Europos Sąjungoje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo panaikintas pareiškėjui išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje dėl to, kad pareiškėjas Lietuvos Respublikoje ir bendrai ES nebuvo ilgiau nei 12 mėnesių iš eilės, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, kad MD nepagrįstai nevertino visų reikšmingų pareiškėjo individualią situaciją pagrindžiančių aplinkybių, neatsižvelgė į pareiškėjo amžių, sveikatos būklę, netinkamai įvertino jo šeiminius ryšius.

Byloje nustatyta, kad negaliam turinčiam pareiškėjui, kaip nepilnamečiui užsieniečiui, gimusiam ne Lietuvos Respublikoje, kai jo tėvai arba vienas iš jų yra Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių gyvenamoji vieta deklaruota Lietuvos Respublikoje, buvo išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje. Pareiškėjo gyvenamoji vieta nuo 2019 m. lapkričio 26 d iki 2022 m. rugsėjo 12 d. ir nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d. iki 2024 m. birželio 17 d. buvo deklaruota Lietuvoje. Nuo 2021 m. spalio 29 d. iki 2023 m. birželio 16 d. pareiškėjas buvo išvykęs ir nebuvo grįžęs į Lietuvą ar į kitą ES valstybę. Byloje ginčytu sprendimu MD panaikino pareiškėjui išduotą leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, nes pareiškėjas gyvena ne ES valstybėje narėje ilgiau negu 12 mėnesių iš eilės.

LVAT priminė, jog nacionaliniame reglamentavime nesant užsieniečiams įtvirtintų galimybių supaprastinta tvarka atkurti ilgalaikio gyventojų statusą, jį praradus dėl nebuvimo ES teritorijoje ilgiau nei 12 mėnesių, toks užsienietis praranda vieną iš esminių savo teisių gynimo priemonių ir teisinį saugumą, kurį užtikrinti siekta 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso. Todėl ilgalaikio gyventojų statuso praradimas, nesant nustatytos supaprastintos šio statuso atkūrimo tvarkos ir duomenų, kad konkrečiu atveju užsienietis piktnaudžiavo teise, yra neproporcinga pasekmė. LVAT taip pat pažymėjo, jog keliauti pandemijos metu buvo ypač rizikinga, pavojinga sveikatai ir gyvybei, ypač atsižvelgiant į pareiškėjo negalią. Be to, pareiškėjas nebuvimo Lietuvoje ir ginčo sprendimo priėmimo metu buvo nepilnametis, iki šiol turi negalią, t. y. jo galimybės savarankiškai rinktis, ar jam likti Lietuvos Respublikoje, ar keliauti su tėvais, buvo ribotos.

Byloje taip pat atkreiptas dėmesys, kad pareiškėjo motina yra Lietuvos Respublikos pilietė, jos gyvenamoji vieta deklaruota Lietuvoje, visa pareiškėjo paauglystė praėjo Lietuvos Respublikoje, pareiškėjas gyvena Vilniuje su motina, broliu ir patėviu, su biologiniu tėvu ryšio nepalaiko. LVAT vertinimu, šios aplinkybės neabejotinai pagrindžia pareiškėjo ryšius su Lietuvos Respublika, ypač turint omenyje jo negalią. Nors formaliai MD turėjo pagrindą panaikinti pareiškėjui išduotą leidimą nuolat gyventi pagal UTPJ 54 straipsnio 1 dalies 3 punktą, byloje susiklosčius išskirtinėms faktinėms aplinkybėms, toks sprendimas būtų akivaizdžiai neproporcingas ir pažeistų pareiškėjo, turinčio negalią, interesus.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2025 m. spalio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2595-492/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03311-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl draudimo reikalauti perteklinių duomenų, nagrinėjant šeimą Lietuvoje sukūrusio užsieniečio prašymą panaikinti draudimą atvykti į Lietuvą

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, kuriuo prašė įpareigoti MD priimti sprendimą dėl jo prašymo panaikinti jam draudimą atvykti į Lietuvos Respubliką.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad atsakovas negali pradėti procesinių veiksmų dėl pateikto prašymo, nes Lietuvos Respublikoje nėra užregistruoti duomenys apie pareiškėjo santuoką su Lietuvos Respublikos piliete.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į MD, prašydamas persvarstyti anksčiau priimtą sprendimą uždrausti jam atvykti į Lietuvą ir įvesti perspėjimą į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS), atsižvelgiant į pasikeitusias faktines aplinkybes – pareiškėjas Lietuvoje sukūrė šeimą su Lietuvos Respublikos piliete, kuri laukiasi kūdikio, pareiškėjo sutuoktinė serga, jai reikalinga nuolatinė artimųjų priežiūra ir išlaikymas. MD pareiškėją informavo, kad negali pradėti prašymo nagrinėjimo, nes Lietuvos Respublikoje nėra užregistruoti duomenys apie jo santuoką, todėl prašė informuoti apie santuokos įtraukimą į apskaitą Lietuvos Respublikoje bei pateikti santuokos apskaitymo įrašą. Po pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyriuje įregistravus pareiškėjo ir Lietuvos Respublikos pilietės santuokos sudarymo įrašą ir pareiškėjo atstovei jį pateikus MD, atsakovas išbraukė pareiškėjo duomenis iš Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinio sąrašo (toliau – Nacionalinis sąrašas) ir panaikino draudimą atvykti į Lietuvos Respubliką.

Įvertinusi bylai aktualų reglamentavimą, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog teisės akty nuostatos nenustato MD teisės nepriimti administracinio sprendimo, motyvuojant tuo, kad užsienietis su prašymu nepateikė įrodymų, MD vertinimu, būtinų tinkamai ir visapusiškai išnagrinėti prašymą dėl duomenų išbraukimo iš Nacionalinio sąrašo arba draudimo atvykti į Lietuvą sutrumpinimo. Pareiškėjo pateiktas prašymas formaliai atitiko nustatytus reikalavimus, todėl turėjo būti nagrinėjamas. MD nepagrįstai pareiškėjui nurodė negalintis pradėti procesinių veiksmų dėl prašymo vien dėl to, jog nebuvo pateikti tam tikri įrodymai. MD, informavęs pareiškėją apie, jo vertinimu, prašymui nagrinėti reikalingus duomenis ir sudaręs galimybę pareiškėjui tokius duomenis pateikti, net ir negavęs iš pareiškėjo prašomų duomenų turėjo prašymą nagrinėti pagal jame pateiktus duomenis ir priimti vieną iš teisės aktuose nurodytų sprendimų.

Vertinant atsakovo argumentus, kad prašymui patenkinti buvo būtina pateikti informaciją apie pareiškėjo ir Lietuvos Respublikos pilietės sudarytos santuokos įtraukimą į apskaitą Lietuvoje, byloje pažymėta, kad

užsienyje sudaryta santuoka (lex loci celebrationis) yra galiojanti ir Lietuvoje, jei ji galioja sudarymo vietos teisėje ir neprieštarauja viešajai tvarkai. Įtraukimas į apskaitą Lietuvos civilinės būklės aktų registre paprastai yra deklaratyvus (įrodymo tvarkos), o ne konstitutyvus (teisę sukuriantis) veiksmas. Santuoka egzistuoja ir be perregistravimo, o perregistravimas reikalingas tam tikroms administracinėms procedūroms palengvinti (pavyzdžiui, dokumentams tvarkyti), bet nesuponuoja pačios santuokos atsiradimo fakto. Spręsdamas dėl draudimo atvykti (jo panaikinimo / sutrumpinimo) ir perspėjimo įtraukimo į SIS, MD privalo įvertinti proporcingumą ir šeimos gyvenimo apsaugą. Šiam vertinimui pakanka patikimų duomenų apie šeimos ryšį (santuokos liudijimo kopija su legalizavimu / apostile ir vertimu, duomenys apie vaiką (Lietuvos Respublikos pilietį), medicininiai duomenys apie sutuoktinės sveikatą). Todėl reikalavimas pateikti informaciją apie sudarytos santuokos įtraukimą į apskaitą Lietuvoje ir šiuo pagrindu priimtas sprendimas nenagrinėti pareiškėjo prašymo yra pernelyg formalus, neatitinkantis proporcingumo ir gero administravimo principų.

Atsižvelgdamas į tai, kad atsakovas po pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo įvykdė pareiškėjo reikalavimą, t. y. išnagrinėjo jo prašymą, LVAT pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvus, tačiau pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė ir pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2025 m. spalio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2570-662/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03122-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.4

[Prieiga internete](#)

Dėl prašymo išbraukti duomenis apie užsienietį iš Nacionalinio asmenų, kuriems draudžiama atvykti, sąrašo ir Šengeno informacinės sistemos nagrinėjimo ribų

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta išbraukti duomenis apie pareiškėją iš Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinio sąrašo (toliau – Nacionalinis sąrašas) ir atšaukti į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) įtrauktą perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad atsakovas nepagrįstai nustatė pareiškėjui draudimą atvykti į Lietuvos Respubliką ir nepagrindė perspėjimo įvedimo į SIS proporcingumo.

LVAT konstatavo, jog šiuo atveju nebuvo pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymą ir išbraukti jo duomenis iš Nacionalinio sąrašo bei atšaukti į SIS įvestą perspėjimą. Byloje nustatyta, kad pareiškėjas po leidimo laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo atvykęs į Šengeno erdvę iš jos neišvyko, t. y. pareiškėjas iš Lietuvos nuvyko į Portugaliją, ir negali išvykti iš Portugalijos į kilmės šalį, nes neturi išduoto leidimo laikinai gyventi (t. y. išvykęs iš Portugalijos į kilmės šalį negalėtų į ją teisėtai sugrįžti). Byloje pateikti duomenys, kad pareiškėjas kreipėsi į Portugalijos kompetentingas institucijas dėl leidimo laikinai gyventi jam išdavimo, tačiau šio prašymo nagrinėjimo procedūra tebevyksta, leidimas pareiškėjui nėra išduotas. Taigi pareiškėjo prašymo išbraukti jo duomenis iš Nacionalinio sąrašo ar atšaukti perspėjimą, įtrauktą į SIS, nagrinėjimo metu nebuvo nustatyta naujų aplinkybių, kurios leistų tenkinti šį pareiškėjo prašymą. LVAT atkreipė dėmesį, kad pagal Reglamentą (ES) 2018/1861¹ galutinį sprendimą, ar išduoti leidimą gyventi, ar ilgalaikę vizą trečiosios šalies piliečiui, priima išduodančioji valstybė narė. Todėl pareiškėjas nepagrįstai MD kelia reikalavimą dėl išbraukimo iš SIS nesant tam pagrindo. Portugalija šiuo atveju nėra varžoma Lietuvos įvesto perspėjimo į SIS, priešingai – Lietuva, Portugalijai priėmus sprendimą išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi arba nacionalinę vizą, turėtų pareigą įvestą perspėjimą pašalinti.

Taip pat pažymėta, jog šioje byloje ginčijamas MD sprendimas, kuriuo atsisakyta išbraukti pareiškėjo duomenis iš Nacionalinio sąrašo ir atšaukti į SIS įtrauktą perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi, esant įsiteisėjusiems anksčiau priimtiems MD sprendimams dėl pareiškėjui išduoto leidimo laikinai gyventi panaikinimo ir draudimo pareiškėjui atvykti bei apsigyventi nustatymo. Todėl pareiškėjo kreipimasis (prašymas) į MD pagal specialiąją tvarką, kuri numato galimybę, pasikeitus aplinkybėms, prašyti atšaukti draudimą ir / ar perspėjimą SIS, neturėtų būti suprantamas kaip MD pareiga iš naujo vertinti visą situaciją. Atskira tokio prašymo

¹ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006.

nagrinėjimo tvarka suponuoja, kad MD turėtų priimti individualizuotą sprendimą ir motyvuotai nuspręsti dėl to, ar yra / nėra pagrindas tokį pareiškėjo prašymą tenkinti.

LVAT tenkino MD apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo atmetė pareiškėjo skundą.

2025 m. spalio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2631-602/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00331-2025-9

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.4

[Prieiga internete](#)

Mokesčiai

Dėl Lietuvos Respublikoje akcijas paveldėjusio gyventojų teisės keisti savo pasirinkimą dėl paveldimo turto apmokestinamosios vertės nustatymo būdo po paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl vietos mokesčių administratoriaus – apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – AVMI), atsisakymo perskaiciuoti pareiškėjo paveldėtų uždarnosios akcinės bendrovės akcijų (toliau – ginčo akcijos) apmokestinamąją vertę, nuo kurios skaičiuojamas paveldimo turto mokestis (toliau – PTM).

Nustatyta, kad 2020 metais vykusio paveldėjimo pagal testamentą procedūrų metu pareiškėjas pasirinko PTM už paveldimą turtą skaičiuoti nuo ginčo akcijų nominalios vertės. Pagal tai AVMI išdavė paveldimo turto apmokestinamosios vertės pažymą, kurioje nurodė, jog ginčo akcijų vertė yra 5 213,16 Eur, privalomas sumokėti PTM – 32 Eur. Pareiškėjui sumokėjus PTM, notaras jam išdavė paveldėjimo teisės liudijimą.

Savo lėšomis atlikęs paveldėtų ginčo akcijų vertinimą, pareiškėjas 2023 metais kreipėsi į AVMI, be kita ko, prašydamas nustatyti šių akcijų apmokestinamąją vertę pagal verslo vertinimo ataskaitą, t. y. 791 000 Eur. AVMI atsisakė tenkinti šį prašymą.

Skundą dėl tokio vietos mokesčių administratoriaus sprendimo nagrinėjęs pirmosios instancijos teismas šį atsisakymą pripažino pagrįstu.

Įvertinusi reikšmingą teisinį reguliavimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog mokesčių teisės aktai nenumato, kad Lietuvos Respublikoje paveldimo turto atveju po paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo PTM mokėtojas, pasirinkęs paveldimų akcijų vertę, nuo kurios skaičiuojama apmokestinamoji vertė, laikyti jų (akcijų) nominalią (buhalterinę) vertę, gali šį pasirinkimą pakeisti šio turto vertę pripažįstant turto vertintojo nustatytą šių akcijų vertę.

Atsižvelgiant į tai, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė ir pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-172-602/2025

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00082-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 12.19

[Prieiga internete](#)

Dėl importo PVM, skaičiuojamo nuo taikant sandorio vertės metodą apskaičiuotos muitinės vertės, delpinigių skaičiavimo tvarkos, kai galutinė už prekes mokėtina kaina paaiškėja tik po šių prekių importo

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjas (Bendrovė) importuodavo degalus, o su tiekėjais sudarytose sutartyse ir jam išrašytose išankstinėse sąskaitose už šias prekes būdavo nurodyta preliminari Bendrovės mokėtina prekių įsigijimo kaina (toliau – preliminari kaina). Pagal sutarčių su tiekėjais sąlygas ši preliminari kaina vėliau buvo tikslinama atsižvelgiant į po prekių importo atsiradusias aplinkybes – atitinkamo laikotarpio viešai konkrečių agentūrų skelbiamas vidutinės degalų kainas rinkoje, vidutinį atitinkamo laikotarpio valiutų kursų santykį. Šią patikslintą kainą (toliau – galutinė kaina) Bendrovė su tiekėjais suderindavo sudarydami papildomus susitarimus (sutarčių priedus), pagal kuriuos tiekėjai (jau po prekių importo) išrašydavo patikslinančias sąskaitas faktūras (priklausomai nuo minėtų kainų rinkose svyravimų, vienais atvejais galutinė kaina būdavo didesnė už preliminarią, kitais – mažesnė).

Deklaruodama įsigytų ir importuotų degalų išleidimą į laisvą apyvartą ir vidaus naudojimą, Bendrovė importo deklaracijose šią preliminarią kainą nurodydavo kaip prekių muitinę vertę. Atitinkamai ji deklaracijose nurodė prekių muitinės vertės nustatymo kodą – „6“, t. y. vertę nustatė taikydama Sąjungos muitinės kodekso² 74 straipsnio 3 dalyje nurodytą metodą.

2016–2017 metais Bendrovė pateiktose ginčo deklaracijose kaip įvežtų degalų muitinę vertę nurodė su tiekėjais susulygtą preliminarią kainą. Tiekėjai vėliau išrašė Bendrovei patikslinančias sąskaitas faktūras (toliau – patikslintos sąskaitos), kuriose nurodytos didesnės galutinės importuotų degalų kainos, nei ginčo deklaracijose deklaruota muitinė vertė.

Teritorinė muitinė, taikydama, be kita ko, Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalyje nurodytą muitinio įvertinimo metodą (sandorio vertės metodą), ginčo prekių muitinę vertę pripažino patikslintose sąskaitose nurodytą galutinę kainą ir, be kita ko, Bendrovei papildomai apskaičiavo bei nurodė sumokėti pareiškėjo apžvelgiamoje byloje ginčytus importo PVM delspinigius.

Vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo 96 straipsnio 1 dalies 2 punktu, delspinigiai mokesčių mokėtojui skaičiuojami už nesumokėtą arba pavėluotai sumokėtą patikrinimo metu mokesčių administratoriaus nustatytą nedeklaruotą deklaruojamą ar neapskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį (įskaitant mokestį, kuris turėjo būti apskaičiuotas muitinės deklaracijoje). Tokiu atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, iki patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento surašymo dienos (MAJ 97 str. 2 d.).

Ginčyti delspinigiai buvo apskaičiuoti už laikotarpius nuo ginčo deklaracijų, kuriose nurodytos apmokestinamosios vertės atitiko Bendrovės su tiekėjais susulygtas preliminaras kainas, pateikimo dienos iki teritorinės muitinės atlikto patikrinimo ataskaitos surašymo dienos. Kitaip tariant, vietos mokesčių administratorius, kaip ir mokestinį ginčą nagrinėjusios institucijos, iš esmės vertino, kad, be kita ko, Mokesčių administravimo įstatymo 97 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais Bendrovės pareiga į biudžetą sumokėti importo PVM nuo galutinę kainą atitinkančios ginčo prekių apmokestinamosios vertės atsirado tą pačią dieną, kai buvo pateiktos ginčo deklaracijos, neatsižvelgiant į tai, kad, kaip minėta, šias galutines kainas nustatančias patikslintas sąskaitas tiekėjai išrašė jau po šių deklaracijų pateikimo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad importo PVM delspinigiai yra nacionalinė mokestinių prievolių užtikrinimo priemonė, kurią įtvirtinančios įstatymo nuostatos ne tik negali būti aiškinamos plečiamai, bet ir taikomos jos turi būti, be kita ko, laikantis Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatytų teisingumo ir protingumo kriterijų.

Mokesčių administratoriui neneigiant, kad, be kita ko, Sąjungos muitinės kodekso 70 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais už ginčo prekes mokėtina kaina paaiškėjo tik išrašius patikslintas sąskaitas, LVAT vertino, jog nagrinėtu atveju ginčo deklaracijų pateikimo metu Bendrovės mokestinių prievolių apimtis (galutinai mokėtinas importo PVM) nebuvo ir negalėjo būti žinoma (negalėjo būti apskaičiuota ir, atitinkamai, įvykdyta), juolab ir pati galutinė kaina galėjo būti mažesnė už preliminarią (t. y. papildomos importo PVM sumos galėjo ir nesusidaryti). Atitinkamai negalima konstatuoti, kad tuo metu egzistavo (atsirado) Bendrovės pareiga apskaičiuoti ir sumokėti papildomą importo PVM, kaip tai suprantama, be kita ko, pagal mokesčio delspinigių skaičiavimo pradžios momentą nustatančią Mokesčių administravimo įstatymo 97 straipsnio 2 dalį.

Kita vertus, Bendrovė ginčo deklaracijas teikė pažeisdama Sąjungos muitinės kodekso 15 straipsnio reikalavimus bei neprašydama leisti jai taikyti supaprastintos muitinės deklaracijos procedūrą, tokiu būdu, be kita ko, neinformuodama kompetentingų muitinės įstaigų apie deklaruojamas vėliau tikslintinas preliminaras į laisvą apyvartą išleidžiamų prekių muitines vertes. Todėl, be kita ko, atsižvelgiant į paties pareiškėjo akcentuotą aplinkybę, jog jis dalyvaudavo derinant galutines kainas, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija vertino, jog buvo pagrindas konstatuoti, kad papildomai mokėtino importo PVM delspinigiai skaičiuotini nuo kitos dienos, einančios po galutinės tiekėjams mokėtinos kainos nustatymo (t. y. atitinkamos patikslintos sąskaitos išrašymo) dienos.

LVAT panaikino dalį pareiškėjui apskaičiuotų delspinigių.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. spalio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3-442/2025
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00301-2021-2
Procesinio sprendimo kategorija 12.5.1

² 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas.

[Prieiga internete](#)

Aplinkos apsauga

Dėl leidimo kirsti mišką panaikinimo, kai leidimas išduotas nesant poveikio aplinkai reikšmingumo išvados

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Valstybinės miškų tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo dėl leidimo kirsti mišką privataus miško savininkui panaikinimo (toliau – Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjui buvo išduotas leidimas kirsti mišką jam nuosavybės teise priklausančiame miškų ūkio paskirties žemės sklype (vykdyti plyną kirtimą 1,6 ha plote), esančiame Gražutės regioninio parko teritorijoje Ignalinos r., patenkančiame į Europos ekologinį tinklą „Natura 2000“ (toliau – Leidimas). Tarnyba, 2023 m. gruodžio 14 d. el. laišku informavusi pareiškėją apie Leidimo panaikinimą, 2023 m. gruodžio 15 d. Aplinkosaugos leidimų išdavimo sistemoje panaikino Leidimą. Tarnyba 2023 m. gruodžio 14 d. el. laiške nurodė, kad Leidimas naikinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-1055 patvirtinto Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 39.1 papunkčio nuostata (išaiškėjus, kad miško kirtimas suprojektuotas nesilaikant Miško kirtimo taisyklių ir kitų miškų valdymo sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų). Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtinto Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 6.4 papunkčio reikalavimais, pareiškėjas turi kreiptis į Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą ir gauti motyvuotą išvadą dėl poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundo dalį dėl Leidimo panaikinimo tenkino, nustatė, kad Tarnyba pareiškėjui Leidimą išdavė negavusi Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos motyvuotos išvados dėl poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo, tokią aplinkybę vertino kaip viešojo administravimo subjekto priimant administracinį sprendimą padarytą klaidą, kurią taisant taikyti VAJ 15 straipsnio 4 dalį nebuvo pagrindo; Tarnyba turėjo sustabdyti Leidimo vykdymą, iki klaida bus ištaisyta, t. y. iki bus gauta Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos motyvuota išvada dėl poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gruodžio 6 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-716-624/2023 buvo pripažinta, kad Tarnybos direktoriaus įsakymas, kuriuo patvirtintas Ignalinos regiono valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektas, yra neteisėtas tiek, kiek buvo numatyti pagrindiniai miškų kirtimai įsteigtose ir potencialiose Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose bei šių saugomų teritorijų artimoje aplinkoje. LVAT minėtoje nutartyje nurodė, kad reikalavimas atlikti aptariamą poveikio reikšmingumo įvertinimą yra numatytas 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (toliau – Buveinių direktyva) nuostatose, o šį reikalavimą nacionalinis įstatymų leidėjas nusprendė integruoti į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir Projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūras.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas, padaręs pagrįstą išvadą, jog Leidimas buvo išduotas nesant Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos motyvuotos išvados dėl poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo, taigi iš esmės neteisėtai, tokią aplinkybę nepagrįstai vertino kaip viešojo administravimo subjekto priimant administracinį sprendimą padarytą klaidą, kuri gali būti ištaisyta VAJ 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

Teisėjų kolegija nurodė, kad šiuo atveju Leidimas panaikintas dėl aplinkybių, kurios, atsižvelgiant į teismų praktikos išaiškinimus, negali būti laikomos klaida VAJ 15 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies prasme. VAJ 15 straipsnio 1 dalyje pateikiamas klaidos apibrėžimas aiškiai įvardija, kad klaidomis laikytini rašymo apsirikimai ir aritmetinės klaidos. Daryta išvada, jog pirmosios instancijos teismas aplinkybę, kad Leidimas buvo išduotas nesant reikšmingumo išvados, nepagrįstai priskyrė klaidos situacijai VAJ 15 straipsnio prasme ir nevertino Sprendime nurodytos aplinkybės, kad Leidimas išduotas pažeidžiant Aprašo 39.1 papunktyje įtvirtintą nuostata, kad Leidimai, pranešimai panaikinami išaiškėjus, jog miško kirtimas suprojektuotas nesilaikant Miško kirtimų taisyklių ir kitų miškų valdymo sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, taigi iš esmės neteisėtai. Tai reiškia, kad Leidimo pagrindu negalėtų būti atliekami jokie veiksmai, net ir nepanaikinus Leidimo, kirtimai būtų negalimi, nes būtų neteisėti. Nustačius, kad Leidimas buvo išduotas neteisėtai, taikytinas VAJ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir laikytina, kad atsakovas Sprendimu jį panaikino pagrįstai.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundas atmestas.

2025 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-600-492/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00090-2024-1

Procesinio sprendimo kategorija 14.4.3

[Prieiga internete](#)

Dėl Aplinkos apsaugos departamento teisės kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti pakartotinį privalomąjį nurodymą, priimtą iki tokią teisę suteikusių teisinio reguliavimo įsigaliojimo

Apžvelgiamos bylos apeliacijos dalykas – pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo pagal pareiškėjo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) pareiškimą atsakovas įpareigotas per 6 mėnesius nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos įvykdyti 2020 m. balandžio 1 d. pakartotinį privalomąjį nurodymą (toliau – Pakartotinis privalomasis nurodymas), pagrįstumas ir teisėtumas.

Pasisakydama dėl Departamento teisės kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti Pakartotinį privalomąjį nurodymą, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas 2023 m. kovo 30 d. kreipėsi į teismą su pareiškimu dėl atsakovo įpareigojimo įvykdyti Pakartotinį privalomąjį nurodymą, vadovaudamasis Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – Kontrolės įstatymas) 26 straipsniu (redakcija, įsigaliojusi nuo 2020 m. gegužės 1 d.), o Pakartotinis privalomasis nurodymas buvo priimtas galiojant Kontrolės įstatymo 24 straipsniui (redakcija, galiojusi iki 2020 m. gegužės 1 d.).

Byloje nustatyta, kad atsakovas buvo kreipėsi į teismą su skundu dėl Pakartotinio privalomojo nurodymo panaikinimo, kurį Vilniaus apygardos administracinis teismas 2022 m. spalio 10 d. sprendimu atmetė, nustatęs, jog Pakartotinis privalomasis nurodymas yra pagrįstas ir teisėtas. LVAT 2022 m. gruodžio 28 d. nutartimi šią Vilniaus apygardos administracinio teismo 2022 m. spalio 10 d. sprendimo dalį paliko galioti nepakeistą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog šiuo atveju susiklostė tokia teisinė situacija, kad įsiteisėjus Vilniaus apygardos administracinio teismo 2022 m. spalio 10 d. sprendimui, kuriuo Pakartotinis privalomasis nurodymas, kuriame nustatyti atsakovo daromi pažeidimai ir nustatytas terminas juos pašalinti, pripažintas pagrįstu ir teisėtu, atsakovas pažeidimų nepašalino ir atsisako juos pašalinti. Departamentas, siekdamas, kad Pakartotinis privalomasis nurodymas būtų įvykdytas, pasirinko teisinę priemonę, nustatytą nuo 2020 m. gegužės 1 d. įsigaliojusioje Kontrolės įstatymo 26 straipsnio redakcijoje, t. y. kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydamas įpareigoti atsakovą įvykdyti Pakartotinį privalomąjį įrodymą.

Kontrolės įstatymo pakeitimų įstatymo 7 straipsnio 5 dalis nustato, kad privalomųjų nurodymų, duotų iki šio įstatymo įsigaliojimo, terminų pratęsimo, apskundimo ir kitos susijusios procedūros vykdomos ir baigiamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį teisinį reguliavimą.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Kontrolės įstatymo pakeitimų įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nėra nustatyta, jog iki Kontrolės įstatymo pakeitimų įstatymo galiojės teisinis reguliavimas taikomas ir aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų veiksmams, kai privalomieji nurodymai, duoti iki Kontrolės įstatymo pakeitimų įstatymo įsigaliojimo, neįvykdomi, todėl pareiškėjas turėjo teisę kreiptis į teismą, vadovaudamasis Kontrolės įstatymo 26 straipsniu (redakcija, įsigaliojusi nuo 2020 m. gegužės 1 d.). Teisėjų kolegija pažymėjo, kad šiuo atveju pagal Kontrolės įstatymo 24 straipsnį (redakcija, galiojusi iki 2020 m. gegužės 1 d.) priimto Pakartotinio privalomojo nurodymo priėmimo apskundimo procedūros buvo baigtos, kai įsiteisėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2022 m. spalio 10 d. sprendimas. Kontrolės įstatymo pakeitimų įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nėra nustatyta, kokių teisinių priemonių turi imtis pareiškėjas, kad būtų įvykdyti pakartotiniai privalomieji nurodymai, priimti pagal iki 2020 m. gegužės 1 d. galiojusį Kontrolės įstatymo 24 straipsnį ir neįvykdyti įsigaliojus Kontrolės įstatymo 26 straipsnio nuostatoms, suteikiančioms teisę pareiškėjui kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti privalomuosius nurodymus.

Akcentuota, kad iki 2020 m. gegužės 1 d. galiojusios Kontrolės įstatymo bei Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatos nenustatė, jog asmenys, kuriems išduoti pakartotiniai privalomieji nurodymai, gali jų nebevykdyti, jei jiems, pavyzdžiui, yra pritaikyta administracinė atsakomybė ir / ar paskirta ekonominė sankcija pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 126 straipsnį.

Apibendrinama, teisėjų kolegija konstatavo, kad tiek galiojant iki 2020 m. gegužės 1 d. Kontrolės įstatymo nuostatoms, iš jų ir 24 straipsnio nuostatoms, tiek įsigaliojus naujai Kontrolės įstatymo 26 straipsnio redakcijai, atsakovas privalėjo vykdyti Pakartotinio privalomojo nurodymo reikalavimus, Pakartotinio privalomojo nurodymo galiojimas nebuvo pasibaigęs ir akivaizdu, kad atsakovui buvo žinoma, jog iš jo tikimasi, kad jis įvykdys Pakartotinį privalomąjį nurodymą, kai bus pabaigta šio nurodymo apskundimo procedūra. Taigi atsakovas

negalėjo turėti teisėtų lūkesčių, kad įsigaliojus naujai Kontrolės įstatymo 26 straipsnio redakcijai, jam nevykdant Pakartotinio privalomojo nurodymo, Departamentas, kuriam pavesta vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, siekdamas ginti viešąjį interesą, nesikreips į teismą su reikalavimu įvykdyti šį nurodymą. Ilgas pažeidimo padarinių nepašalinimo laikotarpis, tokių veiksmų neatlikimas, kai valstybės institucija buvo suteikusi protingą terminą pažeidimo padariniams pašalinti, sudaro teisinį ir faktinį pagrindą teismui spręsti dėl teisinių priemonių taikymo asmeniui, nesilaikančiam teisės aktų reikalavimų, t. y. įpareigoti vykdyti Pakartotinį privalomąjį nurodymą.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai įpareigojo atsakovą per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos įvykdyti Pakartotinį privalomąjį nurodymą. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-276-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04407-2023-5

Procesinio sprendimo kategorija 14.10

[Prieiga internete](#)

Valstybės tarnyba

Dėl valios pakeitimo nebaigtoje rotacijos procedūroje

Pareiškėjas kreipėsi į teismą prašydamas panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) direktoriaus sprendimą pritari Departamento Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rotacijos komisijos (toliau – Rotacijos komisija) pasiūlymui ir klausimą dėl tolesnės pareiškėjo tarnybos spręsti Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – Vidaus tarnybos statutas) nustatyta tvarka, taip pat panaikinti Departamento direktoriaus įsakymą dėl pareiškėjo perkėlimo į žemesnes pareigas (toliau – Įsakymas).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė konstatavęs, jog Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1V-142 patvirtintas Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rotacijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) aiškiai nustato, jog pareigūnai į kitas rotuojamas pareigas rotacijos tvarka perkeliama jų rašytiniu sutikimu, pareiškėjas buvo išreiškęs, kad „pageidauja tęsti tarnybą einamose pareigose, todėl nesutinka būti perkeliama į kitas rotuojamas pareigas“. Teismas padarė išvadą, jog pareiškėjas nereikia savo aiškaus noro būti rotuojamas į kitas Departamento priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininko pareigas, rotacijos procedūra atlikta teisės aktų nustatyta tvarka, atitinkamai teisėtai ir įsakymas dėl pareiškėjo perkėlimo.

Nagrinėdamas pareiškėjo apeliacinį skundą, LVAT pabrėžė, jog pareiškėjas 2023 m. liepos 10 d. tarnybiniu pranešimu išreiškė valią likti einamose pareigose, t. y. nesutiko būti rotuojamas į kitas pareigas, tačiau 2023 m. liepos 25 d. papildomu tarnybiniu pranešimu „Prie 2023 m. liepos 10 d. Nr. V-3-2711/2023(11.3.5 E) tarnybinio pranešimo dėl rotuojamų pareigų“ pakeitė savo valią, išreikšė 2023 m. liepos 10 d. tarnybiniame pranešime, ir nurodė, kad nepaskyrus jo į einamas pareigas jis sutinka būti rotuojamas į visas rotuojamas pareigas, prioritetą teikiant priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininko pareigoms. Teisėjų kolegija akcentavo, jog pareiškėjo valios pakeitimas pateiktas dar iki galutinio sprendimo dėl pareiškėjo rotacijos procedūros užbaigimo priėmimo ir dar buvo laisvų rotuojamų pareigų, į kurias, pakeitęs valią, pretendavo pareiškėjas. Taip pat pažymėjo, jog sprendžiant pareigūno rotacijos klausimus, visose rotacijos stadijose pareigūno teisė į tam tikrų pareigų pasirinkimą negali būti niekaip ribojama. Sistemiskai aiškinant Vidaus tarnybos statuto ir Aprašo nuostatas, be kita ko, atsižvelgiant į rotacijos procedūros tikslus, pareigūno teisė į rotaciją apima pareigūno teisę į tam tikrų pareigų pasirinkimą visose rotacijos stadijose. Tačiau, atsižvelgiant į Apraše reglamentuotą ir praktikoje vykdomą rotacijos procedūrą, teisė į tam tikrų pareigų pasirinkimą įgyvendinama, atsižvelgiant į tai, kada yra išreiškiama pareigūno valia pasirinkti tam tikras pareigas (be kita ko, pakeičiama anksčiau išreikšta valia) ir kokios procedūros jau yra atliktos iki šios valios išreiškimo.

Teisėjų kolegija padarė išvadą, jog pakeistos pareiškėjo valios nesvarstymas nebaigtoje rotacijos procedūroje yra esminis procedūrinis pažeidimas, dėl kurio buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Atsižvelgęs į tai, LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – pareiškėjo skundas tenkintas.

2025 m. spalio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-832-1047/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08161-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.3

[Prieiga internete](#)

Visuomenės informavimas

Dėl publikacijos antraštės vertinimo

Dėl galimybės neigiamai kritikuojamam asmeniui paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją prieš publikuojant straipsnį nesuteikimo

Byloje ginčas kilo dėl Visuomenės informavimo etikos asociacijos Visuomenės informavimo etikos komisijos (toliau – Komisija) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo nuspręsta pripažinti, kad publikacijoje „Siūlomos kandidatės į administracijos direktores istoriją gaubia kriminaliniai debesys“ („Šilokarčema“; 2022 m. gegužės 20 d., 2022 m. gegužės 24 d.) (toliau – Publikacija) buvo pažeisti Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 8 ir 20 straipsniai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo UAB „Šilokarčema“ skundą atmetė, pritaręs Komisijos Sprendime padarytoms išvadoms dėl Kodekso 8 ir 20 straipsnių pažeidimų.

Byloje nustatyta, kad 2022 m. gegužės 20 d. ir 2022 m. gegužės 24 d. laikraštyje „Šilokarčema“ buvo paskelbta dviejų dalių publikacija, pavadinta „Siūlomos kandidatės į administracijos direktores istoriją gaubia kriminaliniai debesys“. Pirmojoje Publikacijos dalyje (2022 m. gegužės 20 d.) pirmame laikraščio puslapyje šalia minėtos antraštės pateikta A. Z. nuotrauka, po nuotrauka pateiktas tekstas: „Administracijos direktore siekia tapti mokytoja, kurios šeimos istorija spindi naudingais ryšiais, prabangiomis vestuvėmis ir nusikaltimais“, Publikacija išdėstyta pirmame ir septintame laikraščio puslapiuose. Antroji Publikacijos dalis paskelbta 2022 m. gegužės 24 d. Ta pati Publikacija 2022 m. gegužės 20 d. ir 2020 m. gegužės 24 d. buvo paskelbta laikraščio „Šilokarčema“ „Facebook“ puslapyje. A. Z. dėl minėtos publikacijos kreipėsi į Visuomenės informavimo etikos asociaciją. Asociacijos Komisija, išnagrinėjusi A. Z. skundą, Sprendimu pripažino, jog Publikacija buvo pažeisti Kodekso 8 ir 20 straipsniai. Komisija ginčo Sprendime nustatė, jog Publikacijoje buvo pasakojama apie A. Z., kandidatavusios į Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas, artimuosius (jos sutuoktinį, seserį, sesers vyrą, motiną ir kt.). Komisija konstatavo, kad Publikacijos antraštėje yra teigiama, jog A. Z. istoriją gaubia kriminaliniai debesys. Komisija atkreipė dėmesį, kad jokie kiti asmenys Publikacijos antraštėje nėra minimi, o šalia antraštės yra patalpinta A. Z. fotonuotrauka. Komisijos vertinimu, statistinis vartotojas, susipažinęs su Publikacijos antrašte, galėjo nuspręsti, jog būtent pareiškėja praeityje yra padariusi nusikalstamą veiką (veikas). Publikacijoje apie jokias A. Z. padarytas nusikalstamas veikas pasakojama nebuvo, kaip ir nėra jokios kitos informacijos apie galimą jos kriminalinę praeitį. Atsižvelgdama į tai, Komisija sprendė, kad Publikacijos antraštė yra klaidinanti ir iškreipia kūrinių (Kodekso 8 str.). Komisija, įvertinusi Publikacijos turinį, ginčo Sprendime taip pat priėjo prie išvados, kad A. Z. Publikacijoje pateikiama neigiamame kontekste, bet galimybė paaiškinti faktus, patikslinti galbūt netikslią arba paneigti galbūt neteisingą informaciją jai nebuvo suteikta ir nėra nurodyta, kodėl tai nebuvo padaryta (Kodekso 20 str.).

LVAT teisėjų kolegija, vadovaudamasi teisinu reguliavimu, LAT ir LVAT praktika bei EŽTT jurisprudencija, įvertinusi nustatytas aplinkybes, be kita ko, ištyrusi Publikacijos antraštės konstrukciją, jos sąsajas su Publikacijos turiniu, kitą bylos medžiagą, šalių argumentus, sprendė, kad pirmosios instancijos teismas nenustatė visų bylai reikšmingų aplinkybių, todėl nepagrįstai sutiko su Komisijos Sprendime padarytomis išvadomis.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Publikacijos antraštėje „Siūlomos kandidatės į administracijos direktores istoriją gaubia kriminaliniai debesys“ panaudotas frazeologizmas, nors iš pradžių ir suteikia tam tikrą neigiamą atspalvį vienintelei antraštėje minimai A. Z., tačiau minėtos antraštės vertinimas negali būti atsietas nuo pačios Publikacijos turinio, kuriame, be kita ko, nurodytos aplinkybės apie tai, kad jos sutuoktinis buvo teistas už tam tikrus nusikaltimus (ir dėl to byloje iš esmės nėra ginčo). Teisėjų kolegijos įsitikinimu, Publikacijos antraštė, atsižvelgiant į panaudotą sakinio konstrukciją (žodžius „istorija“, „gaubia“, „kriminaliniai“, „debesys“), tiesiogiai ir kategoriškai nekaltinant nusikaltimais A. Z., vertintina kaip nuomonė. Pateiktos nuomonės, kad A. Z.

istoriją gaubia kriminaliniai debesys, Publikacijoje pateikiamas tam tikras (pakankamas) faktinis pagrindimas (vyro padaryti nusikaltimai), kuris, teisėjų kolegijos vertinimu, neperžengia sąžiningumo ir žurnalistinės etikos ribų. Teisėjų kolegijos įsitikinimu, šio vertinimo savaime nekeičia ir aplinkybės, kad Publikacija buvo paskelbta tą dieną, kai buvo svarstoma jos kandidatūra į administracijos direktorės pareigas bei pareiškėjo direktoriaus sąsajos su oponuojančia politine partija. Nagrinėtu atveju šiam vertinimui reikšminga aplinkybė, kad A. Z. yra viešas asmuo ir byloje egzistuoja pagrįstas visuomenės interesas žinoti apie ją ir jos aplinką. Todėl šiuo atveju panaudoti tam tikro laipsnio perdėjimai ir hiperbolizavimas neperžengia žurnalistinės saviraiškos laisvės ribų. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo išvadai, jog ši antraštė klaidina informacijos vartotoją ir yra pagrindas konstatuoti Kodekso 8 straipsnio pažeidimą.

Taip pat teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo sutikti su Komisijos ir pirmosios instancijos teismo padarytomis išvadomis dėl Kodekso 20 straipsnio, kuris numato, kad neigiamai kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta galimybė paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją. Jeigu tokios galimybės nėra arba asmuo atsisako pasinaudoti šia galimybe, būtina apie tai pranešti tame pačiame kūrinyje. EŽTT šiuo aspektu yra pasisakęs, kad Konvencijos 8 straipsnis nenustato tokio privalomo išankstinio pranešimo reikalavimo ir šiuo atžvilgiu yra neatitiktis tarp Lietuvos teisės bei Europos Tarybos Rekomendacijos (2004) 16, ir ši neatitiktis, EŽTT vertinimu, sunkiai suderinama su Konvencijos 10 straipsnio reikalavimais (žr., pvz., EŽTT 2023 m. rugsėjo 12 d. sprendimą byloje *Eigirdas ir VJ „Demokratijos plėtros fondas“ prieš Lietuvą*, pareiškimų Nr. 84048/17 ir Nr. 84051/17). Taigi Sprendime padaryta išvada dėl Kodekso 20 straipsnio pažeidimo laikytina nepagrįsta ir neteisėta.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – panaikinti Komisijos Sprendimą.

2025 m. spalio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-430-662/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-10006-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 27.4

[Prieiga internete](#)

Viešieji pirkimai

Dėl pirkimo sąlygos, draudžiančios subrangovais pasitelkti kitus tame pačiame pirkime dalyvaujančius tiekėjus, proporcingumo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui pritaikyta finansinė korekcija už viešųjų pirkimų vykdymo pažeidimus, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas nepateikė jokių ypatingų aplinkybių, patvirtinančių pirkimo sąlygos, kuria nustatytas ribojimas tiekėjams subrangovais pasitelkti kitus pirkime dalyvaujančius tiekėjus, būtinumą, ši sąlyga apribojo galimybę tiekėjams dalyvauti pirkime įvairiomis bendros veiklos formomis.

Vadovaudamasis ESTT jurisprudencija, LVAT pažymėjo, jog pasižadėjimu, pagal kurį dalyvis turi būti nesudaręs ir nesudaryti susitarimų su kitais viešojo pirkimo konkurso dalyviais, neleidžiama sudaryti jokio susitarimo tarp dalyvių, įskaitant susitarimus, kurie negali apriboti konkurencijos, todėl toks pasižadėjimas viršija tai, kas būtina konkurencijos viešųjų pirkimų srityje principui apsaugoti. Toks vertinimas turi būti taip pat taikomas, kalbant apie pasižadėjimą, pagal kurį dalyvis pareiškia, kad nepaves subrangos pagrindais vykdyti jokios užduoties kitoms konkurse dalyvaujančioms įmonėms, ir supranta, jog priešingu atveju negaus leidimo sudaryti tokių subrangos sutarčių. Iš tiesų, jei perkančioji organizacija po sutarties sudarymo subrangos pagrindais pavestų darbus kitam to paties konkurso dalyviui, tai reikštų, kad tarp šių įmonių yra sudarytas slaptas susitarimas ir jos neturėtų galimybių įrodyti, kad taip nėra. Taigi, toks pasižadėjimas viršija tai, kas būtina tam, kad būtų užkirstas kelias susitarimams. Šiomis aplinkybėmis LVAT pritarė atsakovo vertinimui, kad nustatydamas sąlygas, draudžiančias tiekėjui, pateikusiam pasiūlymą tiek atskirai, tiek grupėje, kitame pasiūlyme būti nurodytam subteikėjui, pareiškėjas pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų reikalavimus.

Spręsdamas dėl to, ar nustatytas pažeidimas sukėlė žalą ES ir nacionaliniam biudžetams, LVAT pabrėžė, jog pagal ESTT praktiką draudžiama, kad bet koks ES teisės ar nacionalinės teisės, taikytinos veiksams, finansuojamiems iš ES struktūrinių fondų lėšų, pažeidimas būtų laikomas automatiškai darančiu žalą ES biudžetui arba galinčiu jam daryti žalos, neatsižvelgiant į tokio pažeidimo poveikį ES biudžetui, o pagrįstai pripažinus pažeidimo poveikį ES biudžetui fiksuoto dydžio finansinė pataisa, laikantis proporcingumo principo, visų pirma atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir sunkumą, taikoma tik tuomet, kai neįmanoma tiksliai apskaičiuoti iš fondų mokėtinos neteisėtų išlaidų sumos. Nustatęs, kad šiuo atveju atsakovas pažeidimą automatiškai laikė darančiu žalą ES biudžetui arba galinčiu jam daryti žalos, taip pat automatiškai taikė fiksuoto dydžio finansinę korekciją, remdamasis vien iš anksto nustatyta fiksuoto dydžio pataisos normų skale, LVAT konstatavo, kad tai nedera su Reglamento Nr. 1303/2013³ nuostatomis, todėl ši ginčyto sprendimo dalis naikintina.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikindamas ginčyto Agentūros sprendimo dalį dėl finansinės korekcijos taikymo, ir šį klausimą perdavė Agentūrai spręsti iš naujo.

2025 m. spalio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-641-415/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00133-2023-7

Procesinio sprendimo kategorija 32

[Prieiga internete](#)

Bausmių vykdymo sąlygos

Dėl minimalios atliktos laisvės atėmimo bausmės dalies skaičiavimo, sprendžiant dėl trumpalaikės išvykos į namus suteikimo nuteistiesiems

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas suteikti jam trumpalaikę išvyką į namus dėl to, kad prašymo pateikimo metu jis nebuvo atlikęs BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytos minimalios laisvės atėmimo bausmės dalies (dvejų metų), bei Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo pareiškėjo skundas dėl minėto Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko sprendimo atmestas, teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat reikalavimo įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl trumpalaikės išvykos į namus jam suteikimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė konstatavęs, kad atsakovas pagrįstai pareiškėjo bausmės atlikimo įkalinimo įstaigoje pradžią skaičiavo nuo apeliacinės instancijos teismo nuosprendžio paskelbimo, t. y. 2022 m. spalio 5 d., todėl pareiškėjui 2023 m. rugsėjo 1 d. teikiant prašymą dėl trumpalaikės išvykos suteikimo BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytas minimalus dvejų metų terminas dar nebuvo suėjęs.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde, nesutikdamas su tokiu teismo vertinimu ir teisės normų taikymu, pažymėjo, kad faktiškai pradėjo atlikti jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę dar 2018 m. rugpjūčio 29 d., kai buvo suimtas ikiteisminio tyrimo metu, todėl atitiko BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytus reikalavimus.

LVAT teisėjų kolegija apžvelgė ginčui aktualų teisinį reguliavimą ir pažymėjo, kad BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostata, pagal kurią minimali atliktos laisvės atėmimo bausmės dalis (nuo bausmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios), kurią atlikus nuteistiesiems suteikiama trumpalaikė išvyka į namus, yra dveji metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, negali būti aiškinama taip, jog bausmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios momentas būtų siejamas su momentu, kai asmuo suimamas ar laikinai sulaikomas, nepaisant to, kad vėliau įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu laikas, išbūtas laikinajame sulaikyme ir suėmimo, įskaitomas į paskirtos laisvės atėmimo bausmės laiką. Tik įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pradėdama vykdyti laisvės atėmimo bausmę, kuria siekiama įstatyme nustatytų jos paskirties ir tikslų, o asmens suėmimo ar laikino sulaikymo tikslai ir paskirtis baudžiamajame procese, asmens teisinis

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

statusas, yra visiškai skirtingi nuo baudmės vykdymo pagal BVK nuostatas tikslų bei nuteistojo asmens teisinio statuso. Todėl baudmės atlikimo laisvės atėmimo vietoje įstaigoje pradžia turi būti pradedama skaičiuoti būtent nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo, išskyrus BPK 315 straipsnio 2 dalyje nustatytą išimtį (nuosprendis gali būti pradėtas vykdyti tik tuo atveju, jeigu nuteistasis raštu pareiškia norą pradėti atlikti baudmę, kol byla bus išnagrinėta apeliacine tvarka).

LVAT atkreipė dėmesį, kad įsiteisėjusio Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. spalio 5 d. nuosprendžio baudžiamojoje byloje rezoliucinėje dalyje aiškiai nurodyta, jog baudmės pradžia skaičiuojama nuo šio nuosprendžio paskelbimo dienos, t. y. nuo 2022 m. spalio 5 d. Taigi šiuo atveju minimali atliktos laisvės atėmimo baudmės dalis (nuo baudmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios) BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkto taikymo prasme pagal nurodytą nuosprendį negali būti aiškinama kitaip nei nuo 2022 m. spalio 5 d. Kadangi pareiškėjo prašymo suteikti jam trumpalaikę išvyką į namus pateikimo metu dar nebuvo suėjęs BVK 68 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytos minimalios atliktos laisvės atėmimo baudmės dalies (nuo baudmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios) terminas – dveji metai, ir pareiškėjas nebuvo BPK 315 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka raštu pareiškęs noro pradėti atlikti baudmę, kol byla bus išnagrinėta apeliacine tvarka, jam pagrįstai buvo atsisakyta suteikti trumpalaikę išvyką į namus.

Šiomis aplinkybėmis, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. spalio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-76-415/2025

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-03249-2023-9

Procesinio sprendimo kategorija 37.3

[Prieiga internete](#)

Transportas

Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo pažeidžiant Direktyvos 2012/34/ES nuostatas dėl esminių infrastruktūros valdytojo funkcijų nepriklausomumo

Byloje ginčas kilo dėl Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Administracija) sprendimo „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo 2017–2018 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščių galiojimo laikotarpiui UAB „Gargždų geležinkelis“ (toliau – Sprendimas) ir Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) įsakymo (toliau – Įsakymas) dalies, kurioje konstatuota, kad pajėgumų 2017–2018 metų tarnybiniam traukinių tvarkaraščiui skyrimo procesą atliko tokią teisę turintys subjektai, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą atmetė, konstatavęs, kad pareiškėjo teisė į tinkamą nediskriminacinę priegią prie geležinkelių infrastruktūros nebuvo pažeista, AB „Lietuvos geležinkeliai“ pajėgumų skyrimo funkcijos neatliko, todėl Įsakymo dalis, kurioje nustatyta, kad pajėgumų 2017–2018 metų tarnybiniam traukinių tvarkaraščiui skyrimo procesą atliko tokią teisę turintys subjektai, yra teisėta ir pagrįsta.

Pareiškėjas UAB „Gargždų geležinkelis“ apeliaciniame skunde teigė, kad pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į pareiškėjo pateiktus argumentus, susijusius su Direktyvos 2012/34/ES⁴ nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę, ir nevertino apelianto nurodytų ESTT išaiškinimų, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą. Pareiškėjas argumentavo, kad priimant ginčo sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Lietuvos geležinkelių infrastruktūros direkcijos (toliau – Direkcija) vykdytos funkcijos yra analogiškos toms, kurias Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnis draudžia atlikti Direkcijai, kaip netenkinančiai nepriklausomumo reikalavimų.

Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta valstybių narių pareiga užtikrinti, kad pagrindinės funkcijos, garantuojančios tinkamą ir nediskriminuojančią priegią prie infrastruktūros, būtų pavestos įstaigoms ar įmonėms, kurios pačios neteikia jokių geležinkelio transporto paslaugų. Nepriklausomai nuo organizacinių struktūrų, turi būti įrodyta, kad šis tikslas buvo pasiektas. Viena iš šių pagrindinių funkcijų – sprendimų dėl traukinio linijų paskirstymo, įskaitant konkrečių linijų buvimo nustatymą ir įvertinimą bei jų paskyrimą, priėmimas. Remiantis Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnio 2 dalimi, atsižvelgiant į tai, kad infrastruktūros

⁴ 2012 m. lapkričio 21 d. Parlamento ir Tarnybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė.

valdytojas savo teisine forma priklausomas nuo geležinkelio įmonės, Direktyvos 2012/34/ES IV skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nurodytas funkcijas privalo vykdyti atitinkamai savo teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo jokios geležinkelio įmonės nepriklausomos apmokestinimo įstaiga ir paskirstymo įstaiga. Direktyvos 2012/34/ES IV skyriaus 2 skirsnyje reglamentuojami apmokestinimo klausimai, o IV skyriaus 3 skirsnyje, be kita ko, reglamentuojamas infrastruktūros pajėgumų paskirstymas, traukinių tvarkaraščio sudarymas, derinimo procedūra, perpildyta infrastruktūra, pajėgumų analizė.

LVAT pažymėjo, kad byloje ginčyto Sprendimo priėmimo metu Direkcija buvo AB „Lietuvos geležinkeliai“ padalinys, t. y. neturėjo savarankiško juridinio asmens statuso, taigi savo teisine forma buvo priklausoma nuo geležinkelio įmonės (*mutatis mutandis* (su būtinais (atitinkamais) pakeitimais) žr. ESTT 2013 m. balandžio 18 d. sprendimo byloje *Europos Komisija prieš Prancūzijos Respubliką*, C-625/10, 51 ir 52 p.).

Be to, kaip nurodyta ESTT praktikoje, administracinio pobūdžio veikla, kuri iš esmės susijusi su traukinių tvarkaraščių sudarymu, tarnybinio tvarkaraščio sudarymu ir individualių traukinio linijų skyrimu *ad hoc* (esant konkrečiai situacijai), priskiriama esmei pajėgumų paskirstymo funkcijai, kaip tai suprantama pagal direktyvas 91/440⁵ ir 2001/14⁶ (ESTT 2013 m. vasario 28 d. sprendimo byloje *Europos Komisija prieš Vengriją*, C-473/10, 47–49 p.). Atsižvelgiant į Direktyvos 91/440 II priedą, kuriame tarp esminių funkcijų aiškiai paminėtas „buvimo nustatymas ir įvertinimas“, geležinkelio įmonei negali būti patikėta atlikti visus parengiamuosius darbus prieš priimant sprendimus, susijusius su esminėmis funkcijomis (ESTT 2013 m. liepos 11 d. sprendimo byloje *Europos Komisija prieš Slovėnijos Respubliką*, C-627/10, 34–40 p.).

Byloje nebuvo ginčo dėl to, kad priimant Sprendimą Direkcija vykdė Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 611 patvirtintomis Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės) jai priskirtus veiksmus – parengė tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą, informavo atsakovą apie perpildytas viešosios geležinkelių infrastruktūros dalis, derino paraiškas skirti tuos pačius pajėgumus. Traukinių tvarkaraščio sudarymas ir prašymų derinimas yra Direktyvos 2012/34/ES IV skyriaus 3 skirsnyje nurodytos funkcijos, kurias, remiantis Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnio 2 dalimi, tuo atveju, kai infrastruktūros valdytojas savo teisine forma priklausomas nuo geležinkelio įmonės, privalo vykdyti atitinkamai savo teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo jokios geležinkelio įmonės nepriklausoma paskirstymo įstaiga. Vis dėlto, šiuo atveju minėtos funkcijos buvo vykdomos Direkcijos, kuri neatitiko teisinio nepriklausomumo kriterijaus. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad nagrinėtu atveju procedūra priimant ginčo Sprendimą, kurios metu Direkcija parengė tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą, derino paraiškas skirti tuos pačius pajėgumus, buvo vykdoma pažeidžiant Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnį.

Atsižvelgiant į tai, kad priimant ginčo Sprendimą buvo pažeista Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnio 2 dalis, kuri nedviprasmiškai nustato tikslią pareigą valstybėms narėms, pagal kurią, jei infrastruktūros valdytojas savo teisine forma, organizacija arba sprendimų priėmimo funkcijomis yra priklausomas nuo kurios nors geležinkelio įmonės, IV skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nurodytas funkcijas vykdo atitinkamai savo teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo jokios geležinkelio įmonės nepriklausomos apmokestinimo įstaiga ir paskirstymo įstaiga, Taisyklių nuostatos, pagal kurias Direkcijai buvo pavesta atlikti tokius veiksmus kaip tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto parengimas ir paraiškų derinimas, yra netaikytinos, nes lemtų su ES teise nesuderinamą rezultatą, o ginčo Sprendimas naikintinas, nes buvo priimtas pažeidžiant Direktyvos 2012/34/ES 7 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad atmesdamas pareiškėjo skundą pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė ginčo teisiniams santykiams aktualias teisės aktų nuostatas, todėl priėmė neteisėtą bei nepagrįstą sprendimą, kuris buvo panaikintas priimant naują sprendimą – pareiškėjo skundas tenkintas, panaikinti ginčytas Sprendimas ir įsakymo dalis, kurioje konstatuota, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų 2017–2018 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui skyrimo procesą atliko tokią teisę turintys subjektai.

2025 m. spalio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-27-822/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01210-2018-8

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

⁵ 1991 m. liepos 29 d. direktyva dėl Bendrijos geležinkelių plėtros (91/440/EEB).

⁶ 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo.

Nelegalus darbas

Dėl VDI pareigos informuoti juridinį asmenį apie pradėtą tyrimą viešajame registre nurodytu elektroninio pašto adresu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės darbo inspekcijos (toliau – VDI) nutarimo, kuriuo pareiškėjui UAB „Distorina“ buvo skirta 1 000 Eur finansinė sankcija Užimtumo įstatymo pažeidimo byloje, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas panaikino ginčytą nutarimą priėjęs prie išvados, kad atsakovas neįvykdė savo pareigos tinkamai informuoti pareiškėją tiek apie vykdomą procedūrą, tiek apie priimtą nutarimą.

Atsakovas VDI apeliaciniame skunde teigė, kad pirmosios instancijos teismas priėjo prie nepagrįstos išvados dėl netinkamo bendrovės informavimo apie administracinę procedūrą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad ginčo santykius reguliuoja Užimtumo įstatymas, pagal kurį šio įstatymo 57 ir 58 straipsniuose numatytų pažeidimų bylas nagrinėja ir baudas skiria VDI. Šie pažeidimai tiriami, pažeidimų protokolai surašomi ir bylos nagrinėjamos vadovaujantis ANK.

ANK 573 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaukimus ir kitus procesinius dokumentus administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantiems asmenims administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjanti institucija siunčia per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklą informacinę sistemą, elektroniniu paštu, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis arba registruotą pašto siunta. <...> Šaukimai ir kiti procesiniai dokumentai administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantiems asmenims gali būti siunčiami elektroniniu paštu, kai asmenys elektroninio pašto adresą nurodė Lietuvos Respublikos gyventojų registre ar valstybės informacinėse sistemose ar registruose, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms gauti ar prievolėms įvykdyti.

Aptartas teisinis reguliavimas patvirtina, jog pirmosios instancijos teismas priėjo prie pagrįstos išvados, jog, nepavykus faktiškai įteikti procesinio dokumento juridinio asmens registruotos buveinės adresu, šaukimai ir kiti procesiniai dokumentai administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantiems asmenims gali būti siunčiami elektroniniu paštu, kai šis elektroninis paštas nurodytas viešajame registre.

Byloje nustatyta, jog atsakovas procesinius dokumentus pareiškėjui siuntė pagal VĮ Registrų centre deklaruotą UAB „Distorina“ buveinės adresą, bendrovės direktoriaus gyvenamosios vietos adresą, taip pat bendrovės direktoriaus el. pašto adresu, nurodytu VDI Darbo ginčų komisijai. Atsakovas neginčijo aplinkybės, jog byloje nėra duomenų apie siųstos korespondencijos įteikimą pareiškėjui, tačiau laikėsi pozicijos, kad jei pareiškėjas nepasirūpino, jog jo buveinėje būtų sudarytos sąlygos priimti korespondenciją, pareiškėjui tenka su tuo susijusios pasekmės.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad viešojo administravimo subjektai yra saistomi gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą.

Byloje nebuvo ginčo, kad nutarimo priėmimo metu VĮ Registrų centre buvo įregistruoti ir atsakovui žinomi tiek pareiškėjo buveinės adresai, tiek bendrovės direktoriaus adresai, tiek UAB „Distorina“ elektroninio pašto adresai. Atsakovas neginčijo aplinkybės, kad nė karto nebandė procesinių dokumentų bendrovei įteikti VĮ Registrų centre deklaruotu UAB „Distorina“ elektroninio pašto adresu. Taigi nebuvo pagrindo tvirtinti, jog viešojo administravimo institucija šiuo atveju veikė rūpestingai, o jos veiksmai ir sprendimai atitinka gero administravimo principą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o VDI apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-103-502/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03914-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Vartotojų teisių apsauga

Dėl subjekto, atsakingo už klaidinančios reklamos skleidimą

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimo, kuriuo UAB „Diena Media News“ (toliau – Bendrovė) skirta 56 885 Eur bauda už Reklamos įstatymo nuostatų pažeidimą.

Tarnyba, gavusi vartotojo prašymą, nustatė, jog leidinių „Kauno diena“ ir „Klaipėda“ priede „TV diena“ buvo skleidžiama reklama apie binokulinį akių asistentą bei biomagnetinę apyrankę. Bendrovė teigė, jog ji nėra šių prekių pardavėja ar atstovė, todėl negali pasisakyti dėl prekės savybių ar vykdomos pardavimų strategijos, nes reklamos užsakovė yra kita, Panamoje registruota bendrovė, todėl pati Bendrovė už reklamos turinį neatsako. Įvertinusi skleistos reklamos turinį, Tarnyba ginčytame nutarime padarė išvadą, jog Bendrovės skleista reklama atitinka klaidinančios reklamos požymius ir šiuo atveju Bendrovė yra atsakinga už šį pažeidimą.

Pirmosios instancijos teismas Bendrovės skundą dėl Tarnybos nutarimo atmetė ir pareiškėjui skirtą baudą pripažino pagrįsta, individualizuota bei adekvačia padarytų pažeidimų pobūdžiui.

LVAT, nagrinėdamas Bendrovės apeliacinį skundą, pažymėjo, jog už Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkančios reklamos naudojimą atsako ne tik reklamos davėjas, kuris suprantamas kaip asmuo, kurio iniciatyva ir interesais naudojama (užsakoma, gaminama, skleidžiama) reklama, bet ir reklamos paslaugų teikėjas, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų: 1) reklamos paslaugų teikėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad naudojama Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkanti reklama; 2) reklamos paslaugų teikėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad Reklamos įstatyme nustatyti reikalavimai buvo pažeisti dėl reklamos paslaugų teikėjo veiksmų gaminant ar skelbiant reklamą; 3) reklamos paslaugų teikėjas negali pateikti įrodymų, leidžiančių nustatyti reklamos davėją (reklamos gamintoją). Kadangi Reklamos įstatymas neįtvirtina jokios išimties ir (ar) prioriteto dėl atsakomybės subjekto už Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkančios reklamos naudojimą, nereikšmingais buvo pripažinti Bendrovės argumentai, susiję su reklamos davėjo atsakomybe. LVAT vertinimu, Bendrovė laikytina reklamos paslaugų teikėju, skleidžiančiu reklamą bet kokiomis informacijos perteikimo priemonėmis, Bendrovės leidiniuose skleidžiama reklama privalo atitikti Reklamos įstatymo reikalavimus.

Šiame kontekste LVAT pažymėjo, jog Bendrovei dėl Panamos bendrovės veiklos (skleidžiamos informacijos, klaidinančios vartotojus) buvo teiktos rekomendacijos 2018–2020 metais, pateikiant konkrečius pavyzdžius, 2019 metais organizuotas susitikimas dėl gydomųjų ar kitų savybių turinčių, vadinamų „stebuklingų“ produktų reklamos Lietuvos dienraščiuose problematikos, parodyti tokios reklamos pavyzdžiai, įspėta dėl galimos dienraščius leidžiančių bendrovių atsakomybės, o tai, kad Bendrovė, nepaisydama Tarnybos rekomendacijų, visuomenei vis tiek skleidė teisės akty reikalavimų neatitinkančias ginčo reklamas, vertintina kaip pačios Bendrovės pasirinktas elgesio modelis su visomis to elgesio pasekmėmis – pagrįstai pritaikyta atsakomybe už Reklamos įstatymo pažeidimą.

Atsižvelgiant į tai, Bendrovės apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-119-502/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03334-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Dėl komercinės veiklos sudarant su vartotojais preliminarias sutartis ir vėliau jas vienašališkai nutraukiant kvalifikavimo nesąžininga veikla

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimo, kuriuo UAB „Elektra man“ (toliau – Bendrovė) skirta 61 959 Eur bauda už Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nuostatų pažeidimą.

Tarnyba, gavusi vartotojo prašymą ir informaciją dėl Bendrovės veiklos, pradėjo tyrimą, kurio metu nustatė, jog Bendrovė siūlydavo vartotojams sudaryti preliminarias saulės jėgainių pirkimo–pardavimo sutartis, įsipareigodama, kad šios saulės jėgainės bus įrengtos ir perduotos 2022 m. gegužės 31 d. Bendrovė 2022 m. balandžio mėn. informavo vartotojus, kad sutarčių įvykdymo terminas pratęsiamas trimis mėnesiams, o 2022 m. liepos mėn. – kad sutarčių terminas pakeičiamas į 2023 m. kovo mėn. Galiausiai Bendrovė nutarė nutraukti sutartis su vartotojais, teigdama, kad nepadidinus projekto kainos jo įgyvendinimas tampa komerciškai neįmanomas.

Pirmosios instancijos teismas Bendrovės skundą dėl Tarnybos nutarimo atmetė, pripažinęs, jog pareiškėjas, vystydamas saulės jėgainių įrengimo projektą ir sudarydamas preliminarias pirkimo–pardavimo sutartis su vartotojais, prisiėmė sutartinius įsipareigojimus prieš savo klientus, tačiau jų neįvykdė, nutraukė sutartis, suklaidino vartotojus ir tuo pažeidė nesąžiningos komercinės veiklos draudimą.

LVAT, nagrinėdamas pareiškėjo apeliacinį skundą, pritarė Tarnybos vertinimui, jog Bendrovės vykdytas saulės jėgainių pardavimas vartotojams pagrįstai laikytas nesąžininga komercine veikla, neatitinkusia profesinio atidumo reikalavimų ir suklaidinusia vartotojus. LVAT pažymėjo, jog Bendrovė nutarimu buvo nubausta ne už vieną iš kažkurių projekto neįgyvendinimo veiksmų, o už visą jų seką, kurią įvertinus sistemiskai darytina išvada, jog, deklaravęs vartotojams sutarties įvykdymo terminą 2022 m. gegužės 31 d. ir susidūręs su nenumatytais trukdžiais, elgdamasis sąžiningai, pareiškėjas privalėjo iš karto informuoti vartotojus apie susidariusią situaciją, ieškoti abiem sutarties šalims tinkamo kompromiso, o ne vienašališkai nukėlinėti projekto įgyvendinimo terminą iki 10 mėnesių ir vėliau iš viso atsisakyti vykdyti sutartį. Bendrovė siūlė vartotojams sutikti ne tik su sutarties įvykdymo terminų pratęsimu, bet ir su žymiai didesne saulės elektrinės kaina, nei buvo numatyta preliminarioje sutartyje. Bendrovės nesąžiningumą taip pat atskleidė tai, jog tam tikrų darbų, medžiagų bei įrenginių kainoms kilus, jos nebuvo tokio lygio, jog pateisintų naujai siūlomą kainą vartotojams, o po sutarčių nutraukimo Bendrovė apskritai vengė prisiimti atsakomybę dėl nuostolių vartotojams atlyginimo.

LVAT atmetė Bendrovės argumentus, jog jai turėjo būti taikomas įspėjimas, o ne skirta bauda, nes ji nepadarė esminės žalos vartotojų interesams. Šiuo požiūriu pažymėta, jog teisiniame reguliavime Tarnybai palikta diskrecijos teisė netaikyti pinigines baudas, tačiau kiekvienu individualiu atveju turi būti vertinamos visos pažeidimo aplinkybės, atsižvelgiama į teisingumo ir protingumo kriterijus. Tokį vertinimą Tarnyba ginčytame nutarime atliko ir pagrindė, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, trukmę, mastą bei kitas aplinkybes, kodėl šiuo atveju skirtina pinigine bauda, o ne įspėjimas.

Bendrovės apeliacinis skundas atmetas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-795-552/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08270-2023-7

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl išvestinio reikalavimo vertinimo neatsiejant jo nuo pagrindinio reikalavimo

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties dalies, kuria teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundo dalį dėl reikalavimo įpareigoti Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) ir Birštono savivaldybės administraciją iš naujo spręsti klausimą dėl žemės sklypo prie pretendentei priklausančio pastato suformavimo.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamos nutarties dalyje pažymėjo, kad savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti, o šiuo atveju nesant atsakovo atsakymo ar vilkinimo atlikti pareiškėjos prašomus veiksmus skundas negali būti nagrinėjamas teisme.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjos atskirąjį skundą, priminė, jog skundo priėmimo stadijoje vertinama tik formali skundo atitiktis reikalavimams, kuriuos tokiems procesiniams dokumentams nustato ABTĮ, ir nėra sprendžiama dėl pareikštų reikalavimų pagrįstumo bei teisėtumo, o pagal ABTĮ 24 straipsnį teisė suformuluoti skundo pagrindą ir dalyką nustatyta pareiškėjui.

Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija nurodė, jog šiuo atveju pareiškėjos reikalavimas – esant teisinėms prielaidoms, įpareigoti NŽT ir Birštono savivaldybės administraciją iš naujo spręsti klausimą dėl žemės sklypo prie pretendentei priklausančio pastato suformavimo, gali būti vertinamas kaip išvestinis iš reikalavimų panaikinti NŽT sprendimą „Dėl nuosavybės teisių atkūrimo miesto gyvenamojoje vietovėje pilietei V. M.“ ir įpareigoti NŽT iš naujo spręsti klausimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo į buvusio savininko iki žemės nacionalizacijos valdytą nekilnojamąjį turtą, o su tuo susiję pareiškėjos argumentai gali būti vertinami visų bylai aktualių aplinkybių ir argumentų kontekste. Teisėjų kolegijos vertinimu, vien tai, kad pareiškėja detalizavo, kokius veiksmus prašo įpareigoti atsakovą atlikti, nesudaro pagrindo nepriimti nagrinėti patikslinto skundo reikalavimo įpareigoti atlikti

veiksmus, kadangi teismas, įvertinęs sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, galės nuspręsti ir dėl pareiškėjos išvestinio reikalavimo įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus pagrįstumo bei teisėtumo.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjos skundo reikalavimą įpareigoti atlikti veiksmus ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, todėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalis panaikinta ir pareiškėjos patikslinto skundo reikalavimo įpareigoti atlikti veiksmus priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. spalio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-856-525/2025

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00738-2025-1

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl skundžiamo akto teisinių pasekmių vertinimo skundo priėmimo stadijoje

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo UAB „Vilniaus viešasis transportas“ skundą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Kontrolės skyriaus pranešimą bei įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus. Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad MD pranešimas pareiškėjui nesukelia jokių teisinių pasekmių, pareiškėjo skundą atsisakė priimti kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.).

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, nurodė, jog administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 23 straipsnio 1 dalį, yra visi viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant jų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeliantys asmeniui teisines pasekmes, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniais teismams yra priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo. Be to, pagal bendrąją taisyklę administracinis teismas skundo priėmimo stadijoje negali vertinti, ar asmens teisės iš tikrųjų yra pažeistos, ir negali atsisakyti priimti skundą, konstatavęs, kad asmens teisės nėra pažeistos. Išimties iš šio principo gali būti siejamos su tam tikrais akivaizdumo kriterijais, kai skundo priėmimo stadijoje nekyla jokia pagrįsta abejonė, jog ginčo dalykas nepriskirtinas administracinių teismų kompetencijai.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjo ginčytame pranešime nurodyta, jog MD, atlikęs UAB „Vilniaus viešasis transportas“ kviestų užsieniečių patikrinimą, nustatė, kad per pastaruosius 6 mėnesius 31 užsienietis po leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo UAB „Vilniaus viešasis transportas“ neįsidarbino (neatvyko dirbti), o su 1 užsieniečiu per trumpą laiką darbo sutartis buvo nutraukta (iki 2 mėn.). Bendras per pastaruosius 6 mėnesius neatvykusių ir per trumpą laiką atleistų užsieniečių, dėl kurių įdarbinimo tarpininkavo UAB „Vilniaus viešasis transportas“, skaičius yra 32. Įvertinus šiuos duomenis, nustatyta, kad UAB „Vilniaus viešasis transportas“ atitinka UTPĮ 44 straipsnio 8 dalies 5 punkte ir Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1V-329 (toliau – ir Aprašas), 37¹.1 punkte nustatytą pagrindą, kai įmonė negali teikti tarpininkavimo raštų, o jos pateiktas tarpininkavimo raštas atšaukiamas, jeigu įmonės veikla kelia pagrįstų įtarimų, kad gali kilti jos kviečiamų užsieniečių nelegalios migracijos grėsmė, kadangi per pastaruosius 6 mėnesius 10 ar daugiau įmonės kviestų užsieniečių neatvyko ar neįsidarbino arba atvykę nutraukė darbo sutartį. Atsižvelgęs į tai, MD informavo, kad 2025 m. birželio 25 d. UAB „Vilniaus viešasis transportas“ buvo nustatytas draudimas teikti tarpininkavimo raštus, kuris galios iki 2025 m. gruodžio 25 d.

Teisėjų kolegija akcentavo, kad nei UTPĮ, nei Apraše *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nėra nurodyta, kad MD pagal UTPĮ 44 straipsnio 9 dalį gali priimti sprendimą, kuris yra pagrindas atsisakyti priimti visus darbdavio įsipareigojimus įdarbinti užsieniečius tam tikrą laikotarpį. Tačiau kartu atkreipė dėmesį į tai, kad nors siekiamame ginčyti MD pranešime tiesiogiai nėra nurodoma, jog šiuo raštu yra įforminamas sprendimas, kuriuo pareiškėjui yra taikomas UTPĮ 44 straipsnio 9 dalyje nustatytas ribojimas (jame nurodoma, jog „<...> pranešame, kad 2025-06-25 UAB „Vilniaus viešasis transportas“ buvo nustatytas draudimas teikti tarpininkavimo raštus, kuris galios iki 2025-12-25. <...>“), jame taip pat nurodoma, kad MD atliko „UAB „Vilniaus viešasis transportas“ kviestų užsieniečių patikrinimą“.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas nenurodė ir nepateikė duomenų apie tokį patikrinimą ir dėl jo priimtus sprendimus, Lietuvos teismų informacinės sistemos Liteko duomenimis, administraciniame teisme nėra pradėta bylų, kuriose UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ginčytų MD sprendimus, kuriais atsisakyta priimti pastarosios įmonės tarpininkavimo raštus ar jos pateiktas tarpininkavimo raštas buvo atšaukiamas, arba dalyvautų trečiuoju suinteresuotu asmeniu byloje pagal užsieniečio, siekiančio panaikinti MD sprendimą dėl atsisakymo išduoti leidimą laikinai gyventi dėl darbo UAB „Vilniaus viešasis transportas“ pagrindu, todėl teisėjų kolegija nemanė, kad nagrinėtu atveju šioje skundo priėmimo stadijoje yra pagrindas konstatuoti, jog MD pranešimas dėl draudimo teikti tarpininkavimo raštus iš tiesų nėra administracinis aktas, kuriuo pareiškėjui yra taikoma UTPJ 44 straipsnio 9 dalyje nustatyta priemonė, dėl ko pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, perduodant skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. spalio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-1017-624/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04085-2025-9

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Taikos sutartis

Dėl trečiojo suinteresuoto asmens teisių pažeidimo, patvirtinus taikos sutartį

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas patvirtino taikos sutartį ir administracinę bylą nutraukė.

Trečiasis suinteresuotas asmuo atskirajame skunde nurodė, kad teismo patvirtinta taikos sutartis pažeidžia jo teises.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad trečiasis suinteresuotas asmuo su skundais kreipėsi į Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierių, kuris tyrimo metu vertino, ar Danske Bank A/S, veikiantis per Lietuvos filialą (toliau – Bankas), nediskriminavo trečiojo suinteresuoto asmens dėl amžiaus. Lygių galimybių kontrolierė (toliau – Kontrolierė) sprendimu nusprendė nutraukti tyrimą trūkstant duomenų apie padarytą pažeidimą, tačiau Bankas su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Kontrolierės sprendimo motyvų dalį, kurioje nurodoma, kad trečiajam suinteresuotam asmeniui nebuvo sudarytos palankios ir saugios darbo sąlygos.

Pirmosios instancijos teismas patvirtino tarp Banko ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – Tarnyba) sudarytą taikos sutartį. Teismas įvertino, kad Kontrolierės sprendimu trečiajam suinteresuotam asmeniui nebuvo sukurtos jokios teisės, taikos sutartimi jos taip pat nebuvo sukurtos, panaikintos ar modifikuotos, trečiasis suinteresuotas asmuo pasinaudojo teise pasisakyti dėl taikos sutarties turinio, taikos sutartis buvo pasirašyta tinkamų asmenų.

ABTJ 51 straipsnyje įtvirtinta ginčo šalių teisė administracinę bylą bet kurioje proceso stadijoje baigti taikos sutartimi, t. y. jų pageidaujama būdu, nebetęsiant pradėto bylos proceso. Tačiau tai nėra absoliuti šalių teisė, nes, įtvirtindamas tokią šalių teisę, įstatymų leidėjas nustatė sąlygas, kurioms esant yra galima administracinę bylą užbaigti taikos sutartimi: 1) jei taikos sutartį sudaryti galima atsižvelgiant į ginčo pobūdį; 2) jei taikos sutartis neprieštarauja imperatyviosiems įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, viešajam interesui, nepažeidžia trečiųjų suinteresuotų asmenų teisių ar teisėtų interesų; 3) jei taikos sutarties dalykas yra to paties pobūdžio, kaip ir skunde (prašyme) nurodyti reikalavimai (ABTJ 51 str. 1 d.).

Teisėjų kolegija nepritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad tarp šalių sudaryta Taikos sutartis nepažeidžia trečiojo suinteresuoto asmens teisių ar teisėtų interesų.

Byloje nustatyta, kad Bankas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Kontrolierės sprendimo motyvų dalį, kurioje konstatuota, jog trečiajam suinteresuotam asmeniui nebuvo sudarytos palankios ir saugios darbo sąlygos dėl netinkamo psichologinio klimato ir vadovų bendravimo. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad šioje sprendimo motyvų dalyje Kontrolierė pasisakė dėl trečiojo suinteresuoto asmens. Todėl trečiasis suinteresuotas asmuo šiuo atveju turi akivaizdų interesą, kad ginčijama Kontrolierės sprendimo motyvų dalis nebūtų panaikinta, nes ji susijusi būtent su jo teisėmis ir teisėtais interesais.

Teisėjų kolegija įvertino, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, patvirtinta taikos sutartis prieštarauja viešajam interesui ir pažeidžia trečiojo suinteresuoto asmens teises bei teisėtus interesus.

Trečiojo suinteresuoto asmens atskirasis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-889-815/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07023-2024-3

Procesinio sprendimo kategorija 48

[Prieiga internete](#)

Bylinėjimosi išlaidos

Dėl reikalavimo pateikti informaciją tenkinimo geruoju, kai prašoma informacija yra viešai prieinama, tačiau pareiškėjui pateikiama tik jam pasikreipus į teismą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria netenkintas pareiškėjo prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidas, atsakius teismui paduoto skundo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjas atsisakė skundo. Byloje vertinta, ar iš tiesų atsakovas šioje byloje pareiškėjo skundą patenkino geruoju.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas įpareigoti Nacionalinę švietimo agentūrą (toliau – Agentūra) teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti pareiškėjo prašymą, kuriame prašyta nurodyti, koks paskelbto konkurso į Agentūros Teisės grupės teisininko pareigas numatomas darbo užmokestis, ir pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą. Atsakovas teismui pateiktame atsiliepime į pareiškėjo skundą pripažino, kad nebuvo laiku sureaguota ir atsakyta į pareiškėjo prašymą, tačiau atsakovas laikėsi pozicijos, jog pareiškėjo prašoma pateikti informacija apie teisininko pareigybei numatytą darbo užmokesčio dydį buvo skelbiama viešai ir prieinama kiekvienam.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, sprendė, jog atsakovas veiksmus, patenkinančius pareiškėjo skundo reikalavimą, atliko po to, kai pareiškėjas kreipėsi į teismą ir jo skundas buvo priimtas nagrinėti. Atsakovas neginčijo, jog jis teisės aktų nustatyta tvarka nepateikė pareiškėjui atsakymo į jo prašymą. Tačiau atsiliepime į skundą yra nurodytos aplinkybės ir argumentai, jog pareiškėjo prašoma pateikti informacija buvo viešai skelbiama ir kiekvienam pasiekama, atsakovas kartu su atsiliepimu į skundą pateikė Valstybės tarnybos portalo ekranvaizdį, kuriame buvo nurodyti pareiškėjo prašyti duomenys.

Teisėjų kolegijos vertinimu, nėra svarbu, kokia forma ir koku būdu pareiškėjas gavo atsakymą iš atsakovo į jo prašymą, tačiau tai buvo padaryta tik pareiškėjui pasikreipus į teismą su skundu. Taigi nebuvo pagrindo sutikti su pirmosios instancijos teismo ir atsakovo argumentais, kad atsakovas po pareiškėjo kreipimosi į teismą jokie jo reikalavimo geruoju neįvykdė, dėl to nėra ABTĮ 40 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų atlyginti pareiškėjui bylinėjimosi išlaidas. Pažymėta, kad pareiškėjas pirmosios instancijos teismui pateiktame prašyme nutraukti administracinę bylą nurodė, jog atsakovas atsiliepime į skundą iš esmės pateikė atsakymą į pareiškėjo prašymą, dėl to išnyko ginčo dalykas.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju pareiškėjas turėjo teisinį pagrindą kreiptis į teismą su skundu dėl atsakovo vilkinimo atlikti veiksmus, atsakovas atsiliepime į pareiškėjo skundą iš esmės atsakė į pareiškėjo prašymą, t. y. patenkino reikalavimą jau po skundo teismui padavimo dienos, todėl pareiškėjas įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ABTĮ 40 straipsnio 2 dalies pagrindu.

Pirmosios instancijos teismo nutartis pakeista ir pareiškėjui priteista 700 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose.

2025 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-867-602/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00884-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 57.2.2

[Prieiga internete](#)